

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010983
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3120010983.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na verejnom zasadnutí konanom dňa 05. septembra 2023 prejednal odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín a obžalovaných 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX v Ilave, trvale bytom B. C. D., E. XX/XX, a 2/ F. B., nar. XX.XX.XXXX v Ilave, trvale bytom B. C. D., G. XXX/ X, ktoré podali proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/17/2020 zo dňa 01.03.2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

I.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušujú sa v napadnutom rozsudku výroky o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu u obžalovaného A. B..

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný A. B. odsudzuje podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. sa obžalovaný A. B. zaraďuje na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

II.

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolania obžalovaných A. B. a F. B. zamietajú, pretože nie sú dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/17/2020 zo dňa 01.03.2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) boli obžalovaní A. B. a F. B. uznaní vinnými zo zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., pretože

dňa 01.04.2020 v čase okolo 22:00 hod. na odstavnej ploche za objektom betonárka MRA pri jazzerách v Ilave, obvinený F. B. nastúpil do tam odstaveného osobného motorového vozidla zn. Mercedes E 220, čiernej farby, ŠPZ H., na miesto za vodiča, kde v tom čase na mieste vodiča sedel poškodený A. I., pričom poškodenému zozadu pod krk priložil presne nezistený zúbkovaný predmet a vyzval ho, aby z auta vystúpil, na čo poškodený z obavy o svoj život vystúpil, kde vedľa vozidla stál obvinený A. B., ktorý mal v rukách mačetu v puzdre o dĺžke cca 50 cm a touto poškodeného udrel asi 2 krát po tvári a následne ho udrel ešte niekoľkokrát dlaňou po líci, pričom mu hovoril, že mu mal splatiť dlh vo výške 20,- € z minulosti a prečo toto neurobil, následne si obaja obvinení sadli do vozidla poškodeného, obvinený A. B. si sadol na miesto vodiča a na otázku poškodeného čo chce, obvinený A. B. poškodenému povedal, že si berie jeho auto a mobilný telefón, na čo poškodený v obave o svoj život z miesta odišiel do miesta

trvalého bydliska, pričom obvinení spolu s vozidlom poškodenému odcudzili mobilný telefón značky Xiaomi Redmi Note 8 Pro modrej farby, H. XXXXXXXXXXXXXXXX a teleskopický obušok s penovou rúčkou a napadnutím mu spôsobili zranenia – podliatinu na nose a pod pravým okom.

Obžalovaný A. B. bol za to odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 2 mesiace, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obžalovaný F. B. bol za to odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa 287 ods. 1 Tr. por. im bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému A. I. škodu vo výške 161,- Eur, pričom podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bol poškodený so zvýškom svojho uplatneného nároku na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Tento citovaný rozsudok však nenadobudol právoplatnosť, pretože ho obidvaja obžalovaní i prokurátor napadli odvolaniami. Obžalovaní svoje odvolanie zahlásili priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po jeho vyhlásení. Prokurátor odvolanie podal písomne v zákonnej lehote a len čo do výroku o treste v nerespech obžalovaného A. B..

Prokurátor v písomných dôvodoch odvolania uviedol, že súd prvého stupňa v prípade obžalovaného A. B. neprihliadol aj na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že už bol za trestný čin odsúdený. Hoci súd prvého stupňa v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku aj zdôvodnil, prečo na túto priťažujúcu okolnosť pri určovaní druhu a výmery trestu neprihliadol, je toho názoru, že u obžalovaného A. B. na ňu mal prihliadať vzhľadom na jeho doterajší život a trestnú minulosť, keď už bol štyrikrát súdne trestaný. Jeho predošlé odsúdenia boli totiž za majetkovú trestnú činnosť, ale v dvakrát bol odsúdený aj pre trestný čin výtržníctva. Pri prihliadnutí na túto priťažujúcu okolnosť v súlade s ustanovením § 38 ods. 4 Tr. zák. mal byť obžalovanému A. B. potom uložený trest odňatia slobody minimálne vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov. Ďalej poukázal aj na to, že obžalovaný A. B. bol súdne trestaný už ako mladistvý, pričom stíhaný skutok nebol len excesom v jeho správaní, keď ani predošlé odsúdenia nevedli k jeho náprave. Súdom prvého stupňa uložený trest tomuto obžalovanému preto nemôže splniť svoj účel (§ 34 ods. 1 Tr. zák.). Navrhol preto, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. zák. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste u obžalovaného A. B. a aby podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že tomuto obžalovanému uloží podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov s jeho zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obžalovaní A. B. a F. B. v písomných dôvodoch svojho odvolania prostredníctvom spoločného obhajcu uviedli, že napadnutý rozsudok považujú za nedôvodný a nezákonný, nakoľko právna kvalifikácia skutku vychádza z dôkazov, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Jednoznačne bolo porušené ich právo na obhajobu v tom, že výsluchy svedkýň J. K. a H. F. boli síce vykonané dňa 02.04.2020 v čase od 14:55 hod. do 16:45 hod., teda v rovnaký deň, ako bolo vydané uznesenie o začatí trestného stíhania, ale v rovnaký deň bolo vydané aj uznesenie o vznesení obvinenia. Pritom výsluch obžalovaného F. B. začal až o 17:25 hod., pričom nič nebránilo tomu, aby sa ako obvinený v zmysle § 213 ods. 1 Tr. por. mohol zúčastniť obidvoch výsluchov svedkýň, najmä z dôvodu, že nemal zvoleného obhajcu, pričom podľa § 34 ods. 4 Tr. por. má obvinený, ktorý bol zadržaný, právo aj na komunikáciu s ním označenou osobou, čo sa ale nestalo, teda nemal možnosť si zvoliť obhajcu sám alebo prostredníctvom rodinných príslušníkov. Obvinenému A. B. bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené až dňa 03.04.2020 po jeho zadržaní. Z uvedeného potom vyplýva, že prinajmenšom u obžalovaného F. B. bolo porušené jeho právo na obhajobu, ako aj bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pritom svedkyne pri následných výsluchoch uviedli, že počas výsluchov dňa 02.04.2020 bol na nich vyvíjaný zo strany vypočúvajúcich policajtov nátlak, že boli niekoľko hodín zadržované a v strese pod nátlakom podpísali zápisnice v tom znení, ako boli spísané policajtmí a bez toho, aby im bolo umožnené si ich riadne prečítať. Napadnutý rozsudok je založený len na sporných výpovediach poškodeného A. I. a neprocesne vykonaných výsluchoch svedkýň J. K. a H. F., ktoré nie je možné považovať za zákonne vykonané usvedčujúce dôkazy, keď neboli brané do úvahy výpovede obžalovaných a svedkýň vykonané už zákonným spôsobom za prítomnosti zvoleného obhajcu obžalovaných. Na základe vykonaného dokazovania aj zásady in dubio pro reo sa v tomto prípade môže jednať u nich maximálne o spáchanie

zločinu vydierania spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák. Navrhli preto, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a vec podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, resp. aby odvolací súd podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol na základe zákonne vykonaných dôkazov tak, ich uzná vinných len pre zločin vydierania spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák. a uloží im primerané podmienené tresty odňatia slobody s primeranou skúšobnou dobou. Zároveň navrhli, aby odvolací súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obidvoch obžalovaných, ktorí výslovne písomne súhlasili s jeho vykonaním v ich neprítomnosti (§ 293 ods. 6, ods. 7 Tr. por.).

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaniach v konečnom návrhu:

- prítomný prokurátor krajskej prokuratúry sa v celom rozsahu pridržiaval písomných dôvodov odvolania podriadeného prokurátora a navrhol, aby odvolací súd rozhodol spôsobom tam uvedeným; zároveň navrhol, aby odvolací súd odvolania obžalovaných podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné,
- poškodený sa nevyjadril,
- obhajca obžalovaných trval na dôvodoch odvolania obžalovaných s tým, že zvýraznil v nich namietané porušenie zásady kontradiktórnosti a navrhol, aby odvolací súd rozhodol o všetkých odvolaniach spôsobom, ako je uvedené v písomných dôvodoch odvolania obžalovaných.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné a naopak odvolanie obžalovaných dôvodné nie je.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaniach vytýkaná žiadna chyba a ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

*** K výroku o vine ***

Rovnako nemal odvolací súd žiadne výhrady k správnosti a odôvodnenosti odvolaním obžalovaných napadnutého výroku o vine.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu, ktoré mu umožnili vo veci spravodlivo rozhodnúť v súlade s § 2 ods. 10 Tr. por. Napokon všetky tieto dôkazy súd prvého stupňa správne vyhodnotil jednotlivo, ako aj v ich súhrne tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

Odvolací súd ďalej zistil, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. uviedol všetky skutočnosti, ktoré vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé aj to, ako sa súd prvého stupňa vyrovnal s obhajobou obžalovaných, t.j. prečo neuveril ich obrane, že sa voči poškodenému nedopustili vyššie konštatovanej trestnej činnosti a prečo ich aj v konečnom dôsledku potom uznal vinnými.

So zreteľom na vykonané dôkazy, na ktoré súd prvého stupňa poukázal v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré na seba nadväzujú, navzájom sa podporujú a tiež dopĺňajú, nemal ani odvolací súd žiadne pochybnosti o vierohodnosti a správnosti skutkových zistení, ale i záverov súdu prvého stupňa vo vzťahu k právnej kvalifikácii takto ustáleného konania obžalovaných, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne, podrobné a tiež dostatočne presvedčivo odôvodnené skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, o ktorých nemá ani tie najmenšie pochybnosti a ktoré si v celom rozsahu preto aj osvojil a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Odvolačný súd k tomu dodáva nasledovné:

V prvom rade je potrebné uviesť, že prejednávanej vecou sa odvolací súd už zaoberal, keď uznesením sp. zn. 23To/35/2022 zo dňa 26.04.2022 na podklade odvolania prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), d) Tr. por. zrušil v celom rozsahu skorší rozsudok súdu prvého stupňa (vyhlásený dňa 26.01.2022) a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol (skorším rozsudkom boli obžalovaní uznaní vinnými zo spáchania zločinu vydierania spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák. na mierne pozmenenom skutkovom základe oproti podanej obžalobe).

Dôvodom tohto skoršieho rozhodnutia odvolacieho súdu bolo najmä to, že súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil výpovede svedkýň J. K. a H. F., ktoré na hlavnom pojednávaní svoje výpovede oproti prípravnému konaniu zmenili v prospech obžalovaných. Súd prvého stupňa ich zmenené výpovede nepodrobil dostatočným právnym úvahám, ktoré ho viedli k akceptácii iba výpovedí svedkýň na hlavnom pojednávaní. Preto súd prvého stupňa pochybil, ak výpovede svedkýň z prípravného konania neprečítal a nekonfrontoval svedkyne s ich vtedajšími tvrdeniami za účelom odstraňovania rozporov v ich výpovediach. Napokon odvolací súd vyslovil, že právna kvalifikácia použitá prokurátorom v obžalobe bola správna a v súlade s Trestným zákonom, ako aj vykonaným dokazovaním. Pokiaľ súd prvého stupňa použil inú – miernejšiu právnú kvalifikáciu, nepostupoval v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por. pri hodnotení všetkých vo veci zadovážených dôkazov.

Odvolačný súd nakoniec súdu prvého stupňa prikázal, aby pri novom rozhodovaní, pokiaľ ide o právnú kvalifikáciu a procesný postup, rešpektoval jeho záväzný právny názor s tým, že bude potrebné opätovne vypočuť svedkyne J. K. a H. F.. Ich výsluchy mal súd prvého stupňa vykonať za dôsledného dodržania ustanovení Trestného poriadku o odstraňovaní rozporov v ich výpovediach a vysporiadať sa pri hodnotení dôkazov so všetkými odvolacím súdom uvádzanými výhradami tak, aby vykonané hodnotenie dôkazov už bezvýhradne zodpovedalo ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por.

Odvolačný súd konštatuje, že súd prvého stupňa po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie rešpektoval ním vyslovený právny názor a splnil pokyny, ktoré mu uložil vo svojom skoršom rozhodnutí.

Pokiaľ ide o obžalovanými napadnutý výrok o vine, obžalovaní síce spáchanie trestnej činnosti, pre ktorú ich súd prvého stupňa uznal vinnými, od prvopočiatku trestného stíhania popierali, ale z jej spáchania boli dostatočne usvedčovaní najmä výpoveďou poškodeného A. I.. Odvolací súd dodáva, že tejto usvedčujúcej výpovedi poškodeného uveril, keď ju považoval za vierohodnú a nemal dôvod akokoľvek ju spochybňovať, keď poškodený počas celého trestného konania vypovedal v podstate konzistentne a jeho výpoveď mala plnú oporu v ostatných vykonaných dôkazoch, čiastočne aj vo výpovediach obžalovaných, ďalej svedkýň J. K. a H. F., pričom priebeh skutku popisovaný poškodeným potvrdili napokon aj stopy, ktoré boli zadokumentované na mieste činu, ako aj prehliadka jeho tela s fotodokumentáciou. Napokon nebol preukázaný ani žiadny motív poškodeného vypovedať voči obžalovaným nepravdivo, resp. krivo.

Obžalovaní nepopreli, že boli na mieste činu, že tam bol aj poškodený a že ho fyzicky napadli. Namietali len odlišný priebeh skutku, popierali, že by použili pri skutku akékoľvek zbrane, že poškodenému zobrali akékoľvek veci, ktoré sa nachádzali v motorovom vozidle. Pravdou však je, že na stretnutí s poškodeným si zobrali aj mačetu.

Obžalovaní boli pred spáchaním skutku preukázateľne vopred dohodnutí, stretnutie s poškodeným vopred naplánovali (a to v spolupráci so svedkyňami J. K. a H. F., ktoré požiadali poškodeného, aby ich zaviezol na miesto činu), následne obžalovaný F. B. nastúpil do motorového vozidla poškodeného a donútil použitím hrozby násillia poškodeného z neho vystúpiť, kedy obžalovaný A. B. poškodeného fyzicky napadol (s mačetou v ruke) a žiadal od neho, aby mu splatil dlh z minulosti, potom prehľadávali motorové vozidlo poškodeného, sadli si do neho, konkrétne obžalovaný A. B. na miesto vodiča a ten následne povedal poškodenému, že mu berie auto, všetky veci, čo tam má a že môže ísť ako chce, že vystúpi z auta, až keď mu splatí dlh. Po týchto slovách poškodený z miesta činu následne zo strachu ušiel. Obžalovaní ešte predtým zavreli dvere na motorovom vozidle, sediac obidvaja v ňom.

Z vykonaného dokazovania tak jednoznačne vyplynulo, že obžalovaní A. B. a F. B. spoločným konaním vo večerných hodinách a na odľahlejšom mieste fyzicky napadli poškodeného a žiadali od neho vrátenie

dlhu vo výške 20,- Eur. Motívom spáchanej trestnej činnosti teda bolo vymoženie pohľadávky od poškodeného.

Z pohľadu priebehu skutkového deja a následkov konania obžalovaných je potrebné upriamiť pozornosť aj na zistenia, že pri vzájomnom stretnutí poškodeného s obžalovanými utrpel zranenia len poškodený, pričom iný dôvod stretnutia (vyhľadania osoby poškodeného obžalovanými) ako dlh poškodeného voči A. B. nebol preukázaný.

Poškodený ďalej uviedol, že keď vtedy bol donútený vystúpiť zo svojho motorového vozidla, už sa doň nevrátil, až po jeho nájdení po tom, čo vec oznámil na polícií. Uviedol tiež to, že z motorového vozidla mu zmizli všetky veci – najmä mobilný telefón a teleskopický obušok (ktorý súd prvého stupňa preto správne doplnil do výroku o vine).

Z pohľadu odvolacích námietok obžalovaných odvolací súd uvádza, že na hlavnom pojednávaní prečítané prvotné výpovede svedkýň J. K. a H. F. vykonané ešte pred vznesením obvinenia neboli jedinými usvedčujúcimi dôkazmi proti obžalovaným, keď ich svojou výpoveďou, ako bolo uvedené vyššie, jednoznačne usvedčoval aj poškodený A. I..

Aj podľa judikatúry ESĽP k článku 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa výpoveď svedka pred vznesením obvinenia nepoužije, ak by na tomto dôkaze bolo výlučne či v rozhodujúcej miere založené uznanie viny (inak povedané – bez neho by k uznaniu viny nedošlo).

Ako vyplynulo z vyššie uvedeného, je za určitých okolností možné prečítať aj takúto výpoveď svedka pred vznesením obvinenia, ale musí byť daná aj reálna možnosť, aby obvinený mohol vypočúvať svedka, konfrontovať ho alebo namietat tie skutočnosti, ktoré sú obsahom tejto zápisnice. Pritom obžalovaným bolo po prečítaní výpovedí svedkýň pred vznesením obvinenia postupom podľa § 264 ods. 1 Tr. por. na hlavnom pojednávaní dňa 01.03.2023 umožnené, aby sa k nim mohli vyjadriť.

Obidve svedkyne v prípravnom konaní jeden deň po skutku vo svojich výpovediach zhodne potvrdili verziu popisu udalostí v súlade s verziou poškodeného. Išlo o bezprostredné výpovede priamych svedkýň nachádzajúcich sa na mieste činu. Navyše obidve svedkyne aj na výsluchoch realizovaných po vznesení obvinenia za účasti obhajcu obžalovaných uvádzali, že poškodený kričal, aby obžalovaní odložili mačetu. Aj uvedené nasvedčuje o pravdivosti ich prvotných výpovedí zo dňa 02.04.2020.

Pokiaľ ide o údajný nátlak zo strany vypočúvajúcich policajtov na obidve svedkyne na výsluchoch vykonaných dňa 02.04.2020, k tomuto nátlaku sa vyjadrovali prvýkrát až pri opätovnom vypočúvaní o pár mesiacov neskôr, ale žiadna zo svedkýň nepodala na policajtov sťažnosť a každá z nich zápisnicu o svojom výsluchu zo dňa 02.04.2020 riadne podpísala, a to po tom, čo predtým vyhlásila, že jej obsah súhlasí s jej výpoveďou a nežiada jej opravu ani doplnenie.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, že nič nebránilo tomu, aby sa F. B. ako obvinený v zmysle § 213 ods. 1 Tr. por. mohol zúčastniť obidvoch výsluchov svedkýň, najmä z dôvodu, že nemal zvoleného obhajcu, pričom podľa § 34 ods. 4 Tr. por. má obvinený, ktorý bol zadržaný, právo aj na komunikáciu s ním označenou osobou, čo sa ale nestalo, teda nemal možnosť si zvoliť obhajcu sám alebo prostredníctvom rodinných príslušníkov, odvolací súd uvádza, že už pri zadržaní obžalovaného F. B. dňa 02.04.2020 v čase o 11:15 hod. bol tento zákonne poučený podľa pretlaču (zažurnalizovanej na č.l. 50 spisového materiálu), teda aj o svojom práve na obhajobu, pričom na následnom výsluchu v procesnom postavení zadržaného – podozrivého v čase od 12:00 do 13:50 hod. bol poučený opätovne o svojom práve zvoliť si obhajcu, pričom výslovne uviedol, že obhajcu si nechce zvoliť a zatiaľ si ho nezvolil. Z tohto pohľadu preto odvolací súd nedospel k záveru, že by bolo porušené jeho právo na obhajobu.

Objektom trestného činu lúpeže je kumulatívne záujem na ochrane osobnej slobody človeka v zmysle slobody rozhodovania a majetok, ktorého sa chce páchatel zmocniť.

Objektívna stránka spočíva v použití buď násilia, alebo hrozby bezprostredného násilia, pričom táto činnosť slúži páchatelovi ako prostriedok na prekonanie kladeného alebo očakávaného odporu napadnutej osoby.

Násilím sa rozumie použitie fyzickej sily na prekonanie alebo zamedzenie kladeného alebo očakávaného odporu. Násilie spravidla smeruje proti tomu, kto má vec u seba, no je možné spáchať ho aj proti inej osobe alebo veci, pokiaľ je prostriedkom nátlaku na vôľu poškodeného. Z hľadiska naplnenia formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu lúpeže intenzita násillia nerozhoduje. Podľa súdnej praxe o lúpež pôjde aj vtedy, ak páchatel' žiada od iného cigarety a pritom ho udrie päťou do tváre a spôsobí mu dvojnásobnú zlomeninu dolnej čelustnej kosti (k tomu porovnaj R 1/1980).

Dôležitou podmienkou na vznik trestnej zodpovednosti je, že násilie alebo hrozba bezprostredným násilím musia byť uskutočnené pred zmocnením sa veci.

Zmocnením sa veci znamená, že páchatel' odníme vec z dispozície oprávnenej osoby, čím získa možnosť voľne s vecou nakladať s vylúčením toho, kto ju mal dosiaľ vo svojej moci. Nie je rozhodujúce ako páchatel' s vecou naloží, či si ju privlastní alebo ju bude prechodne užívať, prípadne ju zničí (k tomu porovnaj R 1/1980). Nevyžaduje sa úmysel páchatel'a prisvojiť si vec.

Na naplnenie znakov skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby sa páchatel' za použitia násillia alebo hrozby bezprostredného násillia snažil zmocniť cudzej veci. Musí ísť teda vždy o vec, ktorá je vo vzťahu k páchatel'ovi cudzou vecou.

Z hľadiska naplnenia znakov skutkovej podstaty nie je rozhodujúca hodnota veci a ani skutočnosť, či poškodenému vznikla nejaká majetková škoda.

Ani výnimočne malá intenzita násillia nie je dôvodom na posúdenie konania páchatel'a ako trestného činu krádeže (porovnaj R 60/1967).

Trestný čin lúpeže je dokonaný už v tom okamihu, keď páchatel' použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Pre naplnenie formálnych znakov skutkovej podstaty nie je rozhodujúce, či sa páchatel' tejto veci skutočne zmocnil, ak použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v takom úmysle. O dokonaný trestný čin pôjde aj vtedy, ak sa páchatel'ovi nepodarilo zmocniť veci, pretože ju napadnutý napríklad nemal pri sebe, aj keď podľa predstavy páchatel'a ju pri sebe mať mal, alebo preto, lebo sa mu takejto veci nepodarilo zmocniť z iného dôvodu.

Pri spáchaní trestného činu lúpeže za účasti dvoch alebo viacerých osôb je nutné odlišovať spolupáchatel'stvo od účastníctva na trestnom čine. O spolupáchatel'stvo pôjde v prípadoch, ak došlo k spáchaniu trestného činu dvoma osobami alebo v skupine, pričom za spolupáchatel'ov budú považované tie osoby, ktoré naplnili svojím vlastným konaním všetky znaky skutkovej podstaty, ale aj tí, ktorí po spoločnej výslovnej alebo konkludentnej dohode, každý naplnil len niektorý zo znakov skutkovej podstaty, ktorá je potom naplnená vo svojom celku súhrnom konaní všetkých páchatel'ov.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie, pričom úmysel páchatel'a sa musí vzťahovať tak na použitie násillia alebo hrozbu bezprostredného násillia (teda na násilné konanie), ktorým chce páchatel' prekonať alebo znemožniť odpor napadnutej osoby, pre ktorý sa inak veci nemôže zmocniť, ako aj na snahu zmocniť sa cudzej veci. Ide tu o špecifický cieľ, ktorým je zmocnenie sa cudzej veci.

Napokon podľa ustálenej súdnej praxe vymáhanie okamžitého zaplatenia pohľadávky použitím násillia alebo hrozby bezprostredného násillia naplňa znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže (R 33/1991).

Vyššie uvedené skutočnosti sú len tie najdôležitejšie, ktoré považoval odvolací súd za potrebné uviesť vzhľadom na odvolaciu argumentáciu obžalovaného vzťahu ku skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa, pričom s podrobnejším odôvodnením v tomto smere odkazuje na písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Odvolacie námietky obžalovaných považoval odvolací súd za opakovanie argumentov (ich obrany) prezentovaných na súde prvého stupňa, ktoré ani odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

Nepochybne teda obžalovaní svojim konaním popísaným v skutku naplnili skutkovú podstatu zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., pretože spoločným konaním proti inému použili násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a skutok spáchali závažnejším spôsobom konania – so zbraňou.

Preto ani odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o správnosti skutkových zistení uvedených v napadnutom rozsudku, ktoré zodpovedali výsledkom vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní.

*** K výrokom o trestoch ***

Pokiaľ ide o výroky o trestoch, obidvaja obžalovaní ho v dôvodoch svojho odvolania nenapádali zo žiadnych konkrétnych dôvodov (napádali v podstate len výrok o vine).

Odvolací súd na rozdiel od ich odvolania preskúmaním veci ale prisvedčil odvolacím námietkam prokurátora v tom smere, že súdom prvého stupňa uložený trest obžalovanému A. B. je neprimerane mierny, a to vzhľadom na to, že súd prvého stupňa neprihliadol u neho aj na prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., teda že už bol za trestný čin odsúdený.

Súd prvého stupňa nepriznanie tejto prítiažujúcej okolnosti odôvodnil nasledovne:

Pokiaľ ide o obžalovaného A. B., súd aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam tohto obžalovaného neaplikoval použitie prítiažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zákona, t.j. že bol už za trestný čin odsúdený, nakoľko v zmysle tohto ustanovenia súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať, pričom zohľadňoval aj odstup času, spôsob spáchania činu, jeho následok, pričom dospel k záveru, že trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby je vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného dostatočný. Predchádzajúcu trestnú minulosť obžalovaného A. B. zohľadnil súd tým spôsobom, že uložil obžalovanému A. B. o 2 mesiace prísnejší trest ako obžalovanému F. B..

S takýmto odôvodnením súdu prvého stupňa sa ale odvolací súd nestotožnil.

Obžalovaný A. B. bol v minulosti dvakrát súdne trestaný pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. (išlo o veci Okresného súdu Trenčín vedené pod sp. zn. 1T/32/2013 a 6T/33/2014), teda pre napadnutie inej osoby, a aj napriek tomu, že vykonával v prípade obidvoch týchto odsúdení nepodmienečné tresty odňatia slobody (v prípade jedného odsúdenia mu bol navyše nariadený výkon trestu odňatia slobody po tom, čo sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia) a posledný z nich vykonal dňa 13.08.2015, jeho konanie „vygradovalo“ do spáchania závažnejšieho zločinu lúpeže v predmetnej trestnej veci. Tiež bol súdne trestaný pre majetkovú trestnú činnosť (prečiny krádeže a poškodzovania cudzej veci). Tieto skoršie odsúdenia teda svedčia o tom, že sa ani v minulosti neštil napádať iné osoby a porušovať vlastníctvo a oprávnenú držbu veci, pričom skôr uložené tresty zjavne nespĺnili svoj účel, najmä mu nezabránili v páchaní ďalšej trestnej činnosti a neprevychovali ho, aby viedol riadny život.

Povaha týchto predchádzajúcich a doteraz ešte nezahladených odsúdení obžalovaného A. B., bez ohľadu na to, kedy sa dopustil trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený, podľa názoru odvolacieho súdu potom vyžaduje, aby bolo pri rozhodovaní o treste prihliadané aj na prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., ktorú mu odvolací súd aj zohľadnil vo výroku o (novo)uloženom treste.

Na tomto základe odvolací súd dospel k záveru, že obžalovanému A. B. je potrebné ukladať podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody „minimálne“ vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov (horná hranica zostala na výmere 12 rokov), ktorý trest musí byť zo zákona vždy nepodmienečný (§ 34 ods. 6 Tr. zák.). U obžalovaného odvolací súd nezistil žiadne zákonné dôvody pre mimoriadne zníženie trestu (§ 39 Tr. zák.).

Z pohľadu účelu trestu (§ 34 Tr. zák.) a najmä osoby obžalovaného, jeho pomerov, možností jeho nápravy, predchádzajúceho spôsobu jeho života a jeho nemennému postoju k ním spáchanej trestnej činnosti počas celého trestného konania odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že je potrebné

pôsobiť na obžalovaného A. B. uložením trestu odňatia slobody na dolnej hranici upravenej trestnej sadzby, teda vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov, ktorý považoval za primeraný, spravodlivý a tiež schopný splniť aj svoj účel.

Na výkon uloženého trestu aj odvolací súd zaradil obžalovaného A. B. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pri splnení zákonných podmienok uvedených v ustanovení § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. (vzhľadom na už vyššie uvedené) a pri nezistení zákonných dôvodov pre iné jeho zaradenie (§ 48 ods. 4 Tr. zák.).

Pokiaľ ide o odvolanie obžalovaného F. B., tak odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súdom prvého stupňa uložený trest odňatia slobody tomuto obžalovanému vo výmere 7 rokov, teda na samej dolnej hranici trestnej sadzby uvedenej v ustanovení § 188 ods. 2 Tr. zák., zodpovedá všetkým zásadám ukladania trestov, je primeraný, spravodlivý a aj schopný splniť svoj účel, pričom dostatočne zohľadňuje osobu obžalovaného, jeho pomery, možnosti jeho nápravy a jeho nemenný postoj k ním spáchanej trestnej činnosti počas celého trestného konania. Ani u tohto obžalovaného nezistil odvolací súd žiadne zákonné dôvody pre mimoriadne zníženie trestu (§ 39 Tr. zák.).

Správne napokon súd prvého stupňa rozhodol aj o spôsobe výkonu takto uloženého trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a to pri splnení zákonných podmienok uvedených v ustanovení § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák.

*** K výrokom o náhrade škody ***

Pokiaľ ide o výroky o náhrade škody, odvolací súd nezistil žiadnu ich nesprávnosť, pričom obžalovaní ich v odvolaní ani nenapádali zo žiadnych konkrétnych dôvodov.

Správne súd prvého stupňa rozhodol o riadne a včas uplatnenom nároku poškodeného A. I. na náhradu škody v časti sumy 161,- Eur, ktorá mu vznikla odcudzením mobilného telefónu, s použitím ustanovenia § 287 ods. 1 Tr. por., keďže bola vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní nepochybné preukázaná.

Rovnako správne súd prvého stupňa rozhodol aj o zvyšku riadne a včas uplatneného nároku poškodeného A. I. na náhradu škody, keď tohto odkázal na náhradu škody na civilný proces s použitím ustanovenia § 288 ods. 1 Tr. por.

***

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd na podklade odvolania prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku výroky o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu u obžalovaného A. B. a sám týmto rozsudkom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. tohto obžalovaného odsúdil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 Tr. zák. na prísnejší trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. (výrok I.). Naproti tomu odvolací súd rozhodol o odvolaniach obžalovaných A. B. a F. B. tak, že ich podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné (výrok II.).

Odvolací súd napokon v zmysle § 174 ods. 1 Tr. por. nariaďuje súdu prvého stupňa, aby v hlavičke prvopisu i rovnopisov napadnutého rozsudku opravil chybný dátum jeho vyhlásenia (v hlavičke je nesprávne uvedené „01. februára 2023“).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.